

Streszczenie

Aktualizacji Programu ochrony powietrza

dla strefy miasta Gorzów Wielkopolski

ze względu na przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu

zawieszonego PM10

Zielona Góra, październik 2015r.

Dofinansowano ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Dofinansowano ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze

Zarząd Województwa w przypadku stref dla których programy ochrony powietrza zostały uchwalone, a standardy jakości powietrza są przekraczane ma obowiązek zgodnie z art. 91 pkt 9c ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013r., poz. 1232 ze zm.) opracować projekt aktualizacji Programu w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie uchwały sejmiku województwa w sprawie programu ochrony powietrza.

Obecnie na obszarze strefy miasta Gorzów Wielkopolski obowiązuje Rozporządzenie nr 5 Wojewody z dnia 27 grudnia 2007 r. (Dz. Urzędowy Województwa Lubuskiego nr 1 z dnia 2 stycznia 2008 r.) w sprawie przyjęcia programu ochrony powietrza dla strefy miasta Gorzów Wielkopolski. W ramach programu ochrony powietrza realizowane były działania naprawcze mające na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń pyłowych ze źródeł zlokalizowanych na obszarze miasta w celu uzyskania jakości powietrza wymaganej przepisami.

Podstawą opracowania Aktualizacji Programu ochrony powietrza są wyniki oceny jakości powietrza dokonywanej przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. Gorzów Wielkopolski ze względu na przekroczenia wartości norm stężenia pyłu zawieszonego PM10 zgodnie z oceną jakości powietrza dla lat 2011-2013 w województwie lubuskim został, jako strefa, zakwalifikowany do klasy wynikowej C. Ze względu na wyniki oceny jakości powietrza jako rok bazowy opracowania Programu ochrony powietrza przyjęto 2013.

Program ochrony powietrza został opracowany zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. z 2012r. poz. 1028) i składa się z trzech zasadniczych części, tj. opisowej, określającej zadania i ograniczenia oraz uzasadniającej.

Część opisowa zawiera:

- opis i charakterystykę strefy objętej Programem,
- przyczynę jego opracowania wraz z podaniem zakresu przekroczeń poziomów substancji w powietrzu ze względu na ochronę zdrowia,
- określenie wpływu źródeł emisji na jakość powietrza w strefie ,
- prognozy poziomu zanieczyszczeń w powietrzu,
- wykaz działań naprawczych, których kierunek, wytyczne i realizacja mają doprowadzić do poprawy jakości powietrza ujęte w harmonogramie rzeczowo – finansowym,
- źródła finansowania.

Część określająca obowiązki i ograniczenia w zakresie realizacji Programu ochrony powietrza zawiera wykaz organów i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację Programu wraz ze wskazaniem zakresu ich kompetencji i obowiązków. Ponadto w tej części zamieszczony jest opis metod monitorowania postępów realizacji prac i związanych z nimi ograniczeń.

Część uzasadniająca określa wybrany sposób realizacji Programu ochrony powietrza i zawiera:

- uwarunkowania wynikające z dokumentów planistycznych i strategicznych,
- dowody występowania zaistniałego problemu poparte wynikami modelowania stężeń pyłu PM10 na terenie strefy,
- charakterystykę instalacji i urządzeń będących głównymi źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- bilanse substancji wprowadzanych do powietrza,
- działania naprawcze, które nie zostały wytypowane do realizacji

- wykaz materiałów analizowanych w ramach Programu. Załącznikami tej części są mapy ilustrujące lokalizację źródeł emisji, a także rozkład stężeń zanieczyszczeń na terenie strefy, wskazujące obszary przekroczeń.

Zgodnie z art. 91 ust. 9a i 9b dokument uwzględnia również:

- analizy udziału w przekroczeniach poziomów substancji w powietrzu poszczególnych grup źródeł emisji tych substancji i określa odpowiednie działania naprawcze w przypadku przekroczenia obowiązujących poziomów dopuszczalnych substancji,
- uwzględnia cele zawarte w innych dokumentach planistycznych i strategicznych, w tym w krajowym programie ochrony powietrza, wojewódzkich programach ochrony środowiska, regionalnych programach operacyjnych i koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju.

Dodatkowo zgodnie z art. 91 pkt 9c w przypadku aktualizacji Programu ochrony powietrza muszą być w nim określone działania ochronne dla grup ludności wrażliwych na przekroczenie, obejmujących w szczególności osoby starsze i dzieci.

Dla strefy miasto Gorzów Wielkopolski określono wymagany do osiągnięcia efekt ekologiczny odpowiednio do dnia 31 grudnia 2020 r. wynoszący **ok. 38,28 Mg** pyłu PM10.

W „Aktualizacji Programu ochrony powietrza dla strefy miasta Gorzów Wielkopolski ze względu na przekroczenie wartości dopuszczalnej pyłu zawieszonego PM10” wyznaczono również działania naprawcze, których realizacja powinna wpłynąć na ograniczenie emisji pyłu PM10. W harmonogramie podano szacunkowe koszty realizacji poszczególnych zadań, wskazując jednocześnie jednostki odpowiedzialne za ich realizację oraz potencjalne źródła finansowania. Uwzględniając możliwości osiągnięcia efektów ekologicznych zaproponowano następujące działania naprawcze:

Działania systemowe i operacyjne:

1. Utrzymanie systemu zarządzania sprawozdaniami w ramach monitorowania realizacji Programu.
2. Opracowanie i przekazanie sprawozdania z realizacji Programu ochrony powietrza co trzy lata.
3. Aktualizacja Programu ochrony powietrza co trzy lata, w przypadku dalszej złej jakości powietrza.
4. Prowadzenie działań na rzecz zmian legislacyjnych oraz uczestnictwo w spotkaniach na temat barier w realizacji Programów ochrony powietrza.
5. Likwidacja ogrzewania węglowego w budynkach użyteczności publicznej należących do mienia publicznego.
6. Obniżenie emisji ze źródeł spalania o małej mocy poprzez system zachęt do likwidacji niskosprawnych urządzeń i podłączenia pod sieć ciepłowniczą lub wymiany na niskoemisyjne, w szczególności na obszarach przekroczeń standardów imisyjnych.
7. Utrzymanie i aktualizacja bazy służącej do zarządzania źródłami niskiej emisji na terenie miasta po przeprowadzonej inwentaryzacji źródeł.
8. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników.

9. Utrzymanie dróg w sposób ograniczający wtórną emisję zanieczyszczeń poprzez sprzątanie wyznaczonych odcinków dróg z zanieczyszczeń, remonty i poprawę stanu nawierzchni drogi.
10. Czyszczenie po sezonie zimowym wyznaczonych miejsc na nawierzchni dróg. (Ponieważ zalegający po zimie materiał jest wilgotny, nie ma potrzeby nawilżania go).
11. Modernizacja kotłowni komunalnych oraz dużych obiektów energetycznego spalania paliw celem ograniczenia wielkości emisji zanieczyszczeń: modernizacja kotłów, automatyzacja procesu spalania, zmiana rodzaju paliwa ze stałego na gazowe lub alternatywne źródła energii, budowa/modernizacja systemów oczyszczania spalin.
12. Podwyższenie całkowitej skuteczności urządzeń redukujących emisję zanieczyszczeń do powietrza, w tym pyłu PM10.

Działania ciągłe i wspomagające:

1. Współpraca z organizacjami ekologicznymi w zakresie opracowania i prowadzenia akcji promocyjno-edukacyjnych w zakresie ochrony powietrza (jedna kampania rocznie, przed sezonem grzewczym uświadamiające wpływ zanieczyszczeń powietrza na zdrowie oraz szkodliwość spalania odpadów w piecach domowych; ulotki, imprezy, akcje szkolne, audycje).
2. Prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrum miasta wymuszającej ograniczenia w korzystaniu z samochodów. Wprowadzenie systemu zniżek w strefach parkowania wyznaczonych w miastach dla samochodów spełniających EURO 6 oraz z napędem hybrydowym i elektrycznym.
3. Monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu.
4. Rozwój systemów ścieżek rowerowych lub komunikacji rowerowej w miastach i gminach.
5. Kontrola gospodarstw domowych w zakresie przestrzegania zakazu spalania odpadów.
6. Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania przepisów prawa (np. standardów emisyjnych) i warunków decyzji administracyjnych w zakresie wprowadzania substancji do powietrza.
7. Informowanie mieszkańców o aktualnym stanie zanieczyszczenia powietrza, w tym pyłu PM10.

Monitorowanie realizacji zadań wynikających z Programu będzie realizowane przez Zarząd Województwa Lubuskiego w oparciu o sprawozdania z samorządów. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Zielonej Górze wykonuje ustawowe obowiązki w zakresie kontroli realizacji zadań określonych w Programie.